

Reading: Zimmermann, 834-857; Borkowski, 321-323; □□□, 792-797

1. legis actio per condictionem / condictio

- □□□ □□□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□ □ / □□□ □□□?
- □□□□□□[□□ □□/ □□□ □□□ □□]□ □□□ □□ □□□□: ‘□□ □□□ 10000 □□ □□□□ □□□□□ □□. □□□□□ □□□□□?’ □□□□ □□□□ □□□ ‘□□ □□□□□ 30□ □ □□□□ □□ □ □□ □□□□’□□ □□ □□□□ 30□ □ □□□ □□□ □□□□□ □□. condicere□ □□ □□□ □□□□□ □□□. Per condictionem ita agebatur: AIO TE MIHI SESTERTIORVM X MILIA DARE OPORTERE: ID POSTVLO, AIAS AVT NEGES. aduersarius dicebat non oportere. actor dicebat: QVANDO TV NEGAS, IN DIEM TRICENSIMVM TIBI IVDICIS CAPIENDI CAVSA CONDICO. deinde die tricensimo ad iudicem capiendum praesto esse debebant. condicere autem denuntiare est prisca lingua. Gai.4.17b
- □ □□□ □□□□□□ □□ □□ □□□□. □□□□ 30□ □□ □□□ □□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□□. □□□ □□□ □□□□□□□□ □□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□ □□. □□□ □□□ □□□□ □□□. Itaque haec quidem actio proprie condictio vocabatur. nam actor aduersario denuntiabat, ut ad iudicem capiendum die XXX. adesset; nunc uero non proprie condictionem dicimus actionem in personam esse, qua intendimus dari nobis oportere. nulla enim hoc tempore eo nomine denuntiatio fit. Gai.4.18
- □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□
- □□ □□ □□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□ □□ □□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□ ‘□□□□ ...□ □□□□□□ □□’□□□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □□□ □□ □□□□. ... □□□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□□□ □□□□ □ □□□. □ □□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□□ □□ □□. Is quoque, qui non debitum accepit ab eo, qui per

errorem soluit, re obligatur; nam proinde ei condici potest SI PARET EVM DARE OPORTERE, ac si mutuum accepisset. ... sed haec species obligationis non uidetur ex contractu consistere, quia is, qui soluendi animo dat, magis distrahere uult negotium quam contrahere. Gai.3.91

- obligationes ... ex variis causarum figuris (D.44.7.5.3; Dig.44.7.1pr.)
- obligationes quasi ex contractu (Ins. 3.27.6)

2. **condictio ex causa furtiva**

- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit.
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit.
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. In furtiva re soli domino condictio competit. D.13.1.1
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. (quia videtur, qui primo invito domino rem contrectaverit, semper in restituenda ea, quam nec debuit auferre, moram facere. Dig.13.1.20)
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit.
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. Rem autem suam per hanc actionem nemo petet, nisi ex causis ex quibus potest, veluti ex causa furtiva vel vi mobili abrepta. Dig.13.3.1.1
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. Sed et ei, qui vi aliquem de fundo deiecit, posse fundum condici sabinus scribit, et ita et celsus, sed ita, si dominus sit qui deiectus condicat: ceterum si non sit, possessionem eum condicere celsus ait. D.13.3.2
- **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. (actio in personam): **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. (DARE FACERE PRAESTARE OPORTERE)' **condictio** est actio in rem per quam vindicatio fit. Gai.4.2
- **condictio ex causa furtiva** est actio in rem per quam vindicatio fit. **condictio ex causa furtiva** est actio in rem per quam vindicatio fit.

□□□□ □□□ (plane odio furum ... Gai.4.4)

3. **condictio indebiti**

- □□□ □□□ (solvendi causa) □□, □□□□□□, □□□ □□ □□
 - D.12.6.1.1 □□ □□□ □□□ □□□ □□ condictio □□□□ □ □□□ □□ □ □□. □□□ □□ □□□ □□ □□□ □□ □□□ □□ □ □□. Et quidem si quis indebitum ignorans solvit, per hanc actionem condicere potest: sed si sciens se non debere solvit, cessat repetitio.
- □□, □□□ □□□ □□□□ □□□□□ □□□ □□
- D.12.6.19.3 □□□□□ □□□□ □ □□□ □□□□ □□□ □□□□ □□□□□ □ □□ □□□□□ □□□□□ □□ □□, □□□□□ □□□(□□)□ □□ □ □□. Si putem me stichum aut pamphilum debere, cum stichum debeam, et pamphilum solvam, repetam quasi indebitum solutum: nec enim pro eo quod debeo videor id solvisse.
- D.12.6.32pr □□□□□ □□□□ □ □□□ □□□ □□ □□ □□ □□ □□ □, □ □□ □□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□□. □□□□ □□□ □□□ □□□ □□. Cum is qui pamphilum aut stichum debet simul utrumque solverit, si, posteaquam utrumque solverit, aut uterque aut alter ex his desiit in rerum natura esse, nihil repetet: id enim remanebit in soluto quod superest.
- D.12.6.32.1 □□□□ □□□ □□□□ □□□ □□□ □□ □□□ □□□ □□ □ □□□□ □□. □□□□□ □□□□ □□□ Fideiussor cum paciscitur, ne ab eo pecunia petatur, et per imprudentiam solverit, condicere stipulatori poterit et ideo reus quidem manet obligatus...
- D.12.6.26.3 □□ □□□ □□□ □□□□□ □□ □□ □□ □□ □□ □ □□□ □□□ □□ □□ □□□□ □□□ □□□□. □ □□ □□□ □□□ □□□ □□ □□ □□□ □□□ □□□ □□□ □□ □ □□. Indebitum autem solutum accipiemus non solum si omnino non debeatur, sed et si per aliquam exceptionem perpetuam peti non poterat: quare hoc quoque repeti poterit, nisi sciens se tutum exceptione solvit.
- □□□□ D.12.6.50 □□ □□□ □□ □□□ □□□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□ □ □□ □ □□. Quod quis sciens indebitum dedit hac mente, ut postea repeteret, repetere non potest.
- D.12.6.28 □□□□ □□□□ □□□□□ □□□, □□□ □□□ □□ □□□□□ □□□□ □□□

¶¶ ¶ ¶¶. Iudex si male absolvit et absolutus sua sponte solverit, repetere non potest.

- D.12.6.26.12 libertus cum se putaret operas patrono debere, solvit: condicere eum non posse, quamvis putans se obligatum solvit, iulianus libro decimo digestorum scripsit: natura enim operas patrono libertus debet.
- ...
 - D.22.3.25pr et ideo eum, qui dicit indebitas solvisse, compelli ad probationes, quod per dolum accipientis vel aliquam iustam ignorantiae causam indebitum ab eo solutum, et nisi hoc ostenderit, nullam eum repetitionem habere.
 - D.22.6.9pr Regula est iuris quidem ignorantiam cuique nocere, facti vero ignorantiam non nocere.
 - D.22.6.9.5 quamobrem gargiliani heredes, qui, cum ex testamento eius pecuniam ad opus aquae ductus rei publicae cirtensium relictam solverint, non solum cautiones non exegerunt, quae interponi solent, ut quod amplius cepissent municipes quam per legem falcidiam licuisset redderent, verum etiam stipulati sunt, ne ea summa

- D.22.6.9.3 (Paulus)                                                                      ,  ,                                                .                          . Sed iuris ignorantiam non prodesse labeo ita accipiendum existimat, si iuris consulti copiam haberet vel sua prudentia instructus sit, ut, cui facile sit scire, ei detrimento sit iuris ignorantia: quod raro accipiendum est.
- D.50.17.53                          ,                          . Cuius per errorem dati repetitio est, eius consulto dati donatio est.

- D.12.4.1pr *Si ob rem non inhonestam data sit pecunia, ut filius emanciparetur vel servus manumitteretur vel a lite discedatur, causa secuta repetitio cessat.*
- D.12.4.3.2 *Si condictio condita sit in re, non potest repeti. [Si in re condita sit] non potest repeti. Sed si tibi dedero, ut stichum manumittas: si non facis, possum condicere, aut si me*

paeniteat, condicere possum.

- D.12.4.4 Quod si quis accepit a te pecuniam, ut mihi stichum dares, utrum id contractus genus pro portione emptionis et venditionis est, an nulla hic alia obligatio est quam ob rem dati re non secuta? in quod proclivior sum: et ideo, si mortuus est stichus, repetere possum quod ideo tibi dedi, ut mihi stichum dares....
- D.12.4.16 Si quis a te accepit a te pecuniam, ut mihi stichum dares, utrum id contractus genus pro portione emptionis et venditionis est, an nulla hic alia obligatio est quam ob rem dati re non secuta? in quod proclivior sum: et ideo, si mortuus est stichus, repetere possum quod ideo tibi dedi, ut mihi stichum dares....
- D.12.4.5.2 Si quis a te accepit a te pecuniam, ut mihi stichum dares, utrum id contractus genus pro portione emptionis et venditionis est, an nulla hic alia obligatio est quam ob rem dati re non secuta? in quod proclivior sum: et ideo, si mortuus est stichus, repetere possum quod ideo tibi dedi, ut mihi stichum dares....
- D.12.6.52 Si quis a te accepit a te pecuniam, ut mihi stichum dares, utrum id contractus genus pro portione emptionis et venditionis est, an nulla hic alia obligatio est quam ob rem dati re non secuta? in quod proclivior sum: et ideo, si mortuus est stichus, repetere possum quod ideo tibi dedi, ut mihi stichum dares....

repetitio eius pecuniae non sit: ob rem vero datur, ut aliquid sequatur, quo non sequente repetitio competit.

- 'quid' quid datur? D.12.4.5pr (cum liceat paenitere ei qui dedit, procul dubio repetetur id quod datum est)

5. **condictio ob turpem causam**

- D.12.5.1pr quid sit condictio ob rem aut ob causam. Quod datur aut ob rem aut ob causam, et ob rem aut turpem aut honestam: turpem autem, aut ut dantis sit turpitudine, non accipientis, aut ut accipientis dumtaxat, non etiam dantis, aut utriusque.
- D.12.5.1.1; 12.5.1.2 quid sit condictio ob rem aut ob causam. Quod datur ob rem aut ob causam, et ob rem aut turpem aut honestam: turpem autem, aut ut dantis sit turpitudine, non accipientis, aut ut accipientis dumtaxat, non etiam dantis, aut utriusque. Ob rem igitur honestam datum ita repeti potest, si res, propter quam datum est, secuta non est. Quod si turpis causa accipientis fuerit, etiamsi res secuta sit, repeti potest:
- Quod, si, datum sit ob rem aut ob causam (D.12.5.2pr), quod sit ob rem aut ob causam (D.12.5.5), quod sit ob rem aut ob causam (D.12.5.2.1; depositum), quod sit ob rem aut ob causam (D.12.5.9pr commodatum), quod sit ob rem aut ob causam (D.12.5.9.1) – quod sit ob rem aut ob causam, quod sit ob rem aut ob causam. quamvis enim propter rem datum sit et causa secuta sit, tamen turpiter datum est. D.12.5.9pr
- Quod sit D.12.5.3 quod sit ob rem aut ob causam. Ubi autem et dantis et accipientis turpitudine versatur, non posse repeti dicimus: veluti si pecunia detur, ut male iudicetur. Quod sit ob rem aut ob causam (D.12.5.2.2)
- D.12.5.8 quod, quod sit ob rem aut ob causam. porro autem si et dantis et accipientis turpis causa sit, possessorem potius esse et ideo

repetitionem cessare

- D.12.5.4.3 Quodammodo quidam dicunt, quodammodo non debet esse. Sed quod meretrici datur, repeti non potest, ut labeo et Marcellus scribunt, sed nova ratione, non ea, quod utriusque turpitudine versatur, sed solius dantis: illam enim turpiter facere, quod sit meretrice, non turpiter accipere, cum sit meretrice.

6.

- D.12.6.14 Quod si quis rem suam in locupletiore loco reponat. Nam hoc natura aequum est neminem cum alterius detrimento fieri locupletiore.
- D.50.17.206 Iure naturae aequum est neminem cum alterius detrimento et iniuria fieri locupletiore.
- D.12.6.66 Haec condictio ex bono et aequo introducta, quod alterius apud alterum sine causa deprehenditur, revocare consuevit.

7. **condictio sine causa**

- [illegible]

etenim vestimentis inventis quasi sine causa datum videtur.

- D.12.7.1.2                         ,                 ,                            condictio      . Sive ab initio sine causa promissum est, sive fuit causa promittendi quae finita est vel secuta non est, dicendum est conditioni locum fore. D.12.7.4 (Nihil refert, utrumne ab initio sine causa quid datum sit an causa, propter quam datum sit, secuta non sit.)    .